

EDİTÖR'DEN

İlk sayımız kısa sürede önemli bir ilgi gördü. Bu ilgi Türkiye'de istihbarat çalışmalarına artan alakanın ne kadar yoğun olduğunu anlamak açısından son derece memnuniyet vericidir. Ancak hala atılması gereken birçok adım, alınması gereken uzun bir yol bulunmaktadır. Bununla birlikte, dergimiz, istihbarat çalışmalarının Türkçede literatüre kazandırılması konusundaki temel amacı doğrultusunda yoluna inanca devam etmektedir. Nitekim, okuyacağınız ikinci sayı, istihbarat çalışmalarının en tartışmalı ve önemli boyutlarından birisi olan istihbarat analizi konusunda değerli eserleri içermektedir.

İstihbaratın tanımına ilişkin farklı görüşlerin üzerinde birleştiği ortak noktaların başında istihbaratın işlenmiş bir bilgi olduğu gelmektedir. Bu işleme süreci sadece bilginin toplanması, sevk ve idare edilmesi aşamasını içermez. Aslında işleme sürecinin en hassas kısmı, elde edilen verinin anlamlı bir bilgi örüntüsüne çevrilmesi kısmıdır. Bu kısım genellikle analiz olarak adlandırılmaktadır. Bu nedenle, elde edilen herhangi bir veri parçasının bir istihbarat çalışması için anlamlı bir istihbarata dönüşebilmesi için gerekli olan analiz gün geçtikçe daha fazla önem kazanmaktadır.

Güncel bir sorunun tanımlanmasından gelecekteki potansiyel tehditlerin belirlenmesine, hızlı dönüşüm süreçlerindeki fırsatların anlaşılmasından bu fırsatlardan yararlanılabilmesi için gerekli hazırlıkların yapılabilmesine kadar geniş bir bilgi dağarcığının oluşturulabilmesi bilginin analizinin doğru biçimde yapılabilmesine bağlıdır. Nitekim, istihbarat çalışmaları dünyasında gün geçtikçe artan bir biçimde istihbarat çalışmalarının sosyal bilimlerin farklı alanlarından daha çok şey öğrenmesi gereği tartışılmaktadır. 20 yıl kadar önce başlayan bu tartışmanın günümüzde geldiği nokta, istihbarat çalışmalarının özellikle analize ilişkin kısımlarının tarihselci bakış açısını bir yana bırakıp sosyoloji, psikoloji, siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler gibi bilim ve disiplinlerin metodolojisinden faydalanması gerektiği yönündedir. Bu nedenle son yıllarda istihbarat analizi sadece stratejik, taktik, operasyonel gibi ayrımlar üzerinden verilen eserleri aşmıştır.

Günümüzde istihbarat analizine ilişkin yeni eserlerin ortak noktası hangi konuları içermesi gerektiğinden ziyade istihbarat analizinin hangi metotlarla yapılması gerektiğini ele almasıdır. Elbette, tarihsel örneklerden yola çıkma, geçmiş tecrübelerden faydalanma ve karşılaştırma yapma

istihbarat faaliyetlerinin organizasyonu kadar analiz sürecinde de uygulanabilecek yaklaşımlardır. Bununla birlikte sosyal bilimlerin istihbarat çalışmaları üzerindeki etkisi arttıkça ve istihbarat çalışanları kadar sivil alandan gelen akademisyenlerin istihbarat çalışmaları alanında verdiği eserler çoğaldıkça sosyal bilimlerde kullanılan nitel araştırma yöntemlerinin istihbarat çalışmaları içindeki önemi de artacaktır. Nitekim, istihbarat çalışmalarının bilimsel yöntemlerle yapılması tartışmasının özü de burada yatmaktadır. Analiz süreci, geçmişten gelen mesleki edinimlerin ötesinde yeni sosyal bilim yöntemlerini de içerecek şekilde genişledikçe istihbarat analizi daha da güçlenecektir.

Elinizdeki bu sayımız tam da bu mantık ve öngörü doğrultusunda hazırlanmaya çalışılmıştır. Dergimizin bu sayısının ana teması olan istihbarat analizine ilişkin hazırlanan çalışmalar içerik olarak yukarıdaki tartışmayı geniş bir biçimde içerecek şekilde planlanmıştır.

Bu çerçevede ilk makalemiz Müberra HUDOĞLU tarafından “Stratejik İstihbarat Analizini Anlamak: Bilimsel Araştırma ile Benzerlikleri ve Farkları” başlığıyla hazırlanmıştır. Hudoğlu, çalışmasında istihbarat analizini konu ve yöntem bakımından bilimsel çalışmalarla karşılaştırmıştır. İstihbarat çalışmalarının hedeflerinin ve içeriğinin, bilimsel araştırmalarla benzer ve farklı yanlarını ortaya koyan bu çalışma, istihbarat çalışmalarına başlangıç seviyesinde ilgi duyan araştırmacılar için iyi bir giriş yapma olanağı sunmaktadır.

Dergimizin ikinci çalışması açık kaynak istihbaratı üzerinedir. Konuya ilişkin en yetkin isimlerden Tolga ÖKTEN tarafından hazırlanan “21’nci Yüzyılda Açık Kaynak İstihbaratı” adlı makale bir başvuru eseri niteliğinde sayılabilir. Halihazırda yapılan istihbarat analizlerinin temel kaynağı durumunda olan açık kaynak istihbaratının nasıl yapılması gerektiği kadar, açık kaynak istihbaratının potansiyellerinin ve sınırlarının tartışıldığı makale 21. Yüzyıldaki dijital gelişmelerin açık kaynaktan bilgi toplama üzerindeki etkisini de detaylı olarak ortaya koymaktadır.

Dijitalleşme diye söze devam ederken üçüncü makalemizin “Dijital Çağda İstihbarat Analizi” olduğunu söylemeliyiz. M.Hayati TABAN ve Emre AYDİLEK tarafından hazırlanan çalışmada modern çağın en önemli olgularından birisi olan dijitalleşmenin istihbarat analizi üzerindeki etkisi detaylı bir biçimde tartışılmıştır. Büyük veri ve yapay zekâ gibi artık aşına olunmaya başlanan konuları içeren çalışmanın en orijinal katkısı “Intellopedia” veri tabanının incelenmesi ve katkılarının sorgulanmasıdır.

Bu sayıdaki dördüncü makalemiz ise sinyal istihbaratı üzerindedir. Semih SEVİNÇ tarafından kaleme alınan “Sinyal İstihbaratı Analizi Bağlamında Bir Değerlendirme: Rubicon Operasyonu ve Türkiye” çalışmada sadece sinyal istihbaratının önemi ele alınmamaktadır. Ülkemizde az bilinen Rubicon Operasyonu ve bu operasyonun Türkiye üzerindeki etkileri de tartışılmıştır.

Son makalemiz ise benzerine az rastlanan türden bir birleşimin ürünüdür. Ediz EKİNCİ tarafından yazılan çalışma hem tecrübenin hem akademik çalışmanın birleşimi olarak ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede EKİNCİ, “Psikolojik Harekât İstihbaratında Bir Analiz Yöntemi: Hedef Kitle Analizi” Psikolojik harekatta hedef kitle analizinin önemini ortaya koymaktadır. Bu çalışmanın çok dikkatle okunmasını tavsiye ederim. Birçok ülkedeki toplumsal olayların ve bu olaylara verilen tepkilerin anlaşılmasında anahtar niteliğinde bilgiler sunan eserin Türk okuyucular açısından önemli bir başvuru kaynağı olacağını umut ediyorum.

Türkiye’de istihbarat gibi hassas bir konuda akademik dergi çıkarmak gerçekten zor ve emek yoğun bir süreci gerektiriyor. İkinci sayımızı da yüz akıyla tamamladığımıza inanıyoruz. Bu çabanın devam edebilmesi için katkılarınızı bekliyoruz. Üçüncü sayımızda görüşmek üzere...

Prof.Dr. Serhat Ahmet ERKMEN

İÇAD Editorü